

Kulttuuripoliittinen selonteko Helsingin kaupunki

Eduskunnan sivistysvaliokunnan asiantuntijakuuleminen
Helsingin kulttuurijohtaja Mari Männistö
13.3.2025 klo 12.00

Helsinki

Kulttuuripoliittinen selonteko: Helsingin keskeiset viestit

- Helsinki pitää selonteon visiota ja tavoitteita kannatettavina ja linjassa kaupungin omien strategioiden kanssa. Helsinki korostaa kaupunkien roolin ja suurten muutosvoimien merkitystä.
- **Suurten kaupunkien rooli kulttuuripoliitikassa:** Helsinki korostaa suurten kaupunkien merkitystä kulttuuripoliitiikan käytännön toteuttajina ja pitää tärkeänä, että kaupunkien rooli ymmärretään ja näkyy tavoitteiden toteuttamistavoissa. Keskeistä on luoda elinvoiman ja kasvun edellytyksiä ja ehkäistä segregatiota - yhdessä.
- **Ilmastonmuutoksen vaikutukset:** Helsinki painottaa ilmastonmuutoksen ja luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen vaikutuksia kulttuuripoliittikkaan ja korostaa sopeutumista näihin muutoksiin. Kulttuurinen muutos on avain kestäväyyteen.
- **Väestön moninaistuminen ja ikääntyminen:** Helsinki korostaa väestön moninaistumisen ja ikääntymisen merkitystä kulttuuripoliitikassa ja pitää tärkeänä, että nämä muutokset huomioidaan realistisesti selonteon toteutuksessa kaupunkien kannalta. Moninainen yhteiskunta luo kasvua.
- **Tavoitteet ja todellisuus:** Helsinki on huolissaan siitä, että valtion lyhyen aikavälin kulttuurirahoituksen leikkaukset ovat ristiriidassa selonteon pitkän aikavälin tavoitteiden kuten luovien alojen kasvun ja kansallisen kulttuurin rakenteinen vahvistamisen kanssa.
- **Kaupungeissa ratkaistaan kulttuurin työllisyys ja kasvu:** Taide ja kulttuuri keskittyvät suuriin kaupunkeihin ja siksi niiden erityispiirteiden huomioon ottaminen kulttuuripoliittisissa linjauksissa on koko maan kukoistuksen kannalta tärkeää. Kaupunkien kasvun ja kulttuurin – ja laajemmin luovien alojen - edellytysten toteutuminen ja mahdollisuuksien hyödyntäminen kaupungeissa on koko maan etu.

Taide ja kulttuuri Helsingissä

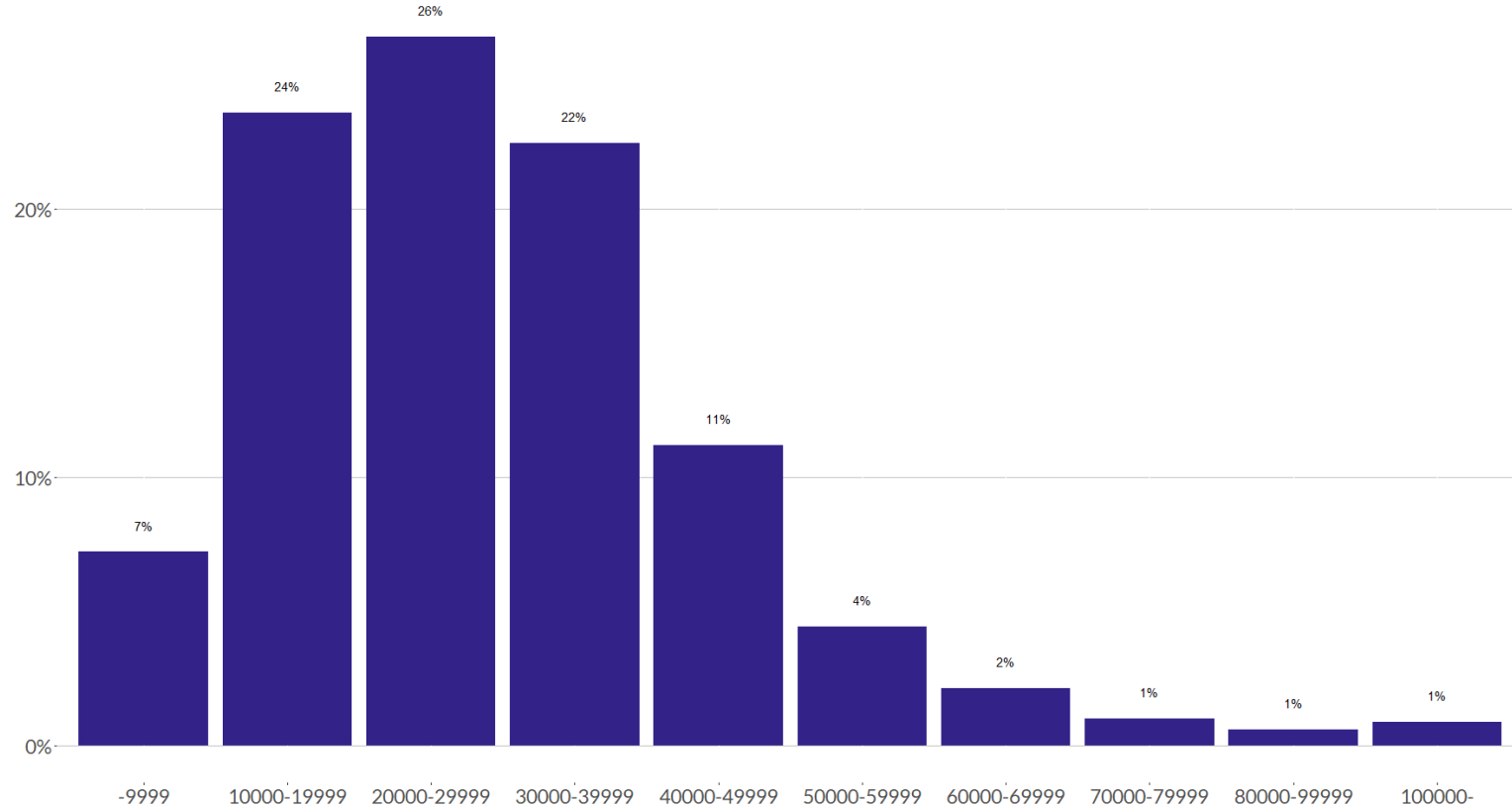
- Taide- ja kulttuuri keskittyvät suuriin kaupunkeihin ja erityisesti Helsinkiin taiteilijaverkostojen, työmahdollisuuksien ja koulutuksen sijainnin takia. Alueellisen sijoittumisen epätasapaino luo toisaalle tyhjiötä ja toisaalle ylitarjontaa.
- Alueelliset erot elinkustannuksissa vaikuttavat taiteilijoiden toimeentuloon. Helsingissä elinkustannukset ovat suuremmat kuin muualla maassa.
- Taide- ja kulttuuriala painottuu voimakkaasti Helsinkiin. Noin puolet taiteilijoista asuu ja työskentelee Helsingissä. Helsinkiin kohdistuu myös merkittävä määrä kulttuurin tukea. Noin 50 % Taiteen edistämiskeskuksen apurahoista ja avustuksista ja noin 70 % OKM:n harkinnanvaraisista avustuksista kohdistuu Helsinkiin.
- Helsingissä korostuvat taide- ja kulttuurialan haasteet, mutta myös yhteistyön voima ja ratkaisujen mahdollisuudet.

Taiteilija Helsingissä

- Cuporen Ammattitaiteilijat Suomessa 2019 -tutkimuksen mukaan noin puolet Suomen ammattitaiteilijoista asuu Helsingissä.
- Valtaosa Helsingissä asuvista taiteilijoista (73 %) oli työllisiä.
- Yrittäjyys on yleisempää Helsingissä kuin muualla Suomessa.
- Helsingiläisen taiteilijan palkkatulomediaani oli v. 2019 29 225 euroa.

Käytettävissä olevat rahatulot helsinkiläisillä taiteilijoilla

Valtion avustusten kohdentumisesta Helsinkiin vuonna 2023

- Taiteen edistämiskeskuksen tilastojen mukaan 50 % Taiken avustuksista ja apurahoista kohdistuu pääkaupunkiseudulle.
- Business Finlandin avustuksista luovien alojen yrityksille 12 milj. euroa (noin 60 %) suuntautuu Helsingin alueelle.
- OKM:n jakamista harkinnanvaraisista valtionavustuksista 95 miljoonaa euroa (72 %) kohdistuu Helsingin alueen yhteisöille ja yrityksille. Moni valtakunnallinen järjestö sijaitsee Helsingissä, joten Helsingin kautta vaikutetaan valtakunnallisesti.
- Valtionosuutta saavista 100:sta esittävän taiteen (VOS) toimijasta 29 % sijaitsee Helsingissä ja rahoituksesta 26 % kohdistuu helsinkiläisiin toimijoihin.

Kulttuuria kartalla: Valtion osarahoittamat kulttuuripalvelut kunnassa ja osuus koko maan tilanteesta

Kulttuuria kartalla: Valtion osarahoittamat kulttuuripalvelut kunnassa ja osuus koko maan tilanteesta

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Oulu	Tampere	Turku
Galleriat ¹	54 (43 %)	2 (2 %)	1 (1 %)	4 (3 %)	10 (8 %)	9 (7 %)
Kulttuuritapahtumat ²	29 (18 %)	2 (1 %)	3 (2 %)	12 (7 %)	11 (7 %)	9 (5 %)
Residenssit ³	1 (2 %)	1 (2 %)	0 (0 %)	1 (2 %)	1 (2 %)	2 (5 %)
Taiteen perusopetuksen toimipisteet ⁴	38 (12 %)	7 (2 %)	6 (2 %)	5 (2 %)	13 (4 %)	9 (3 %)
Valtionosuusmuseot ⁵	14 (11 %)	5 (4 %)	3 (2 %)	1 (1 %)	7 (6 %)	4 (3 %)
Valtionosuusorkesterit ⁵	6 (19 %)	1 (3 %)	1 (3 %)	1 (3 %)	1 (3 %)	2 (6 %)
Valtionosuusteatterit ⁵	24 (34 %)	4 (6 %)	2 (3 %)	2 (3 %)	6 (8 %)	5 (7 %)

Kulttuuripalvelut kartalla: <https://www.cupore.fi/tiedonvisualisoinnit/kulttuuria-kartalla-kulttuuripalvelut/>

¹ Taidegalleriat, jotka ovat mukana Frame Contemporary Art Finlandin taidegalleriatilastossa vuonna 2022.

² Valtionavustusta vuonna 2022 saaneet tapahtumat.

³ ResArtis-verkoston jäsenet vuonna 2024.

⁴ Taiteen perusopetuksen päätoimipisteet vuonna 2024. Lähteenä Tilastokeskuksen oppilaitosrekisteri.

⁵ Valtionosuuden piirissä olleet toimijat vuonna 2022. Teatterit sisältävät myös tanssi- ja sirkustoimijat.

cupore

Kiitos

Mari.mannisto@hel.fi

Helsinki